

De voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Uw brief van	Ons kenmerk	Contactpersoon	Zoetermeer
7 maart 2003	PO/KB/03/11540		26 maart 2003
Onderwerp		Doorkiesnummer	
vragen van het lid De Vries (CDA)			

Hierbij zend ik u het antwoord op de vragen van het lid De Vries van uw Kamer inzake de beïnvloeding van de uitslagen van de Cito-toets.

De vragen werden mij toegezonden bij uw bovenaangehaalde brief met kenmerk 2020308350.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen,

(Maria J.A. van der Hoeven)

Antwoorden op de schriftelijke vragen van het lid De Vries van de Tweede Kamer der Staten-Generaal aan de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (ingezonden d.d. 7 maart 2003, kenmerk 2020308350).

1. Ja.
2. Geruchten over dergelijk gedrag doen al langer de ronde. Volgens de berichten in de pers zou het vooral gaan om het niet mee laten doen van leerlingen aan de Cito-toets, teneinde daarmee te bereiken dat de gemiddelde score van de school hoger wordt. Dat zou gunstiger zijn voor de beoordeling van de kwaliteit van de school. Om zicht te krijgen op dit verschijnsel heb ik de Citogroep om een reactie gevraagd. De Citogroep vraagt van de scholen die inschrijven voor deelname aan de toets dat alle leerlingen deelnemen. Voor twee categorieën leerlingen kan de school daarop een uitzondering maken: leerlingen die vier jaar of korter in Nederland wonen en onze taal niet machtig zijn; en leerlingen die in aanmerking komen voor het speciaal onderwijs of het praktijkonderwijs. Er zijn leerlingen die buiten deze twee groepen vallen, maar waarvoor de toets aan de pittige kant is. Ze hebben om verschillende redenen een leerachterstand en ze komen in de meeste gevallen in aanmerking voor Leerwegondersteunend onderwijs. De Citogroep raadt scholen niet af bij deze leerlingen de toets af te nemen. Wel kunnen scholen doorgeven dat ze ook deze didactisch extra moeilijk bereikbare leerlingen buiten de berekening van het schoolgemiddelde willen houden. De school ontvangt dan van de Citogroep twee schoolrapporten: een schoolrapport dat gebaseerd is op alle leerlingen en een rapport dat gebaseerd is op alle leerlingen minus de leerlingen met een grote leerachterstand. Ook de inspectie houdt bij de beoordeling van de opbrengsten van een school rekening met het aantal moeilijk lerende kinderen dat de eindtoets heeft afgenomen. Er is voor scholen dus geen enkele reden om te 'sjoemelen'.
Er zijn andere manieren denkbaar om de uitslag van de Cito-toets in positieve zin te beïnvloeden. De Citogroep voert jaarlijks analyses uit, en heeft voor dergelijke manipulaties geen aanwijzingen gevonden. Zo blijkt bijvoorbeeld uit het doorstroom-onderzoek dat het percentage correcte adviezen op basis van de Eindtoets constant blijft. Als er daadwerkelijk sprake zou zijn van een toename in beïnvloeding van de resultaten, dan zou dit percentage moeten gaan afwijken (immers, ten onrechte hoge adviezen zouden moeten uitmonden in een toename van de mismatch tussen advies en daadwerkelijke doorstroom). Ook andere analyses duiden niet op significante toename van hogere scores. De Citogroep gaat er dan ook van uit dat het basisonderwijs de Cito-toets professioneel gebruikt: scholen nemen de Cito-toets af, omdat ze over onafhankelijke empirische gegevens willen beschikken. Daarenboven is het zo dat incorrecte manipulaties eenvoudig controleerbaar zijn, zowel door ouders als door het bevoegd gezag.
3. Nee, de inspectie beoordeelt de kwaliteit van een school op een breed scala van kwaliteitsaspecten, zoals de wijze waarop de school invulling geeft aan de zorg voor de kwaliteit, het leerstofaanbod, de onderwijstijd, het onderwijsleerproces,

het schoolklimaat, de vormgeving van zorg en begeleiding. Ook de opbrengsten van de school worden in kaart gebracht. Daarbij beoordeelt de inspectie zowel de tussentijdse resultaten als de resultaten aan het eind van de basisschool. De inspectie beoordeelt de leerresultaten aan de hand van objectieve, door de COTAN (Commissie Testaangelegenheden Nederland) gecertificeerde toetsen. Als een school gebruik maakt van de Cito-eindtoets, gebruikt de inspectie die voor het bepalen van de opbrengsten aan het eind van de basisschool. Indien de Cito-toets niet wordt gebruikt door een school, zijn mogelijke alternatieven voor de inspectie ondermeer de Cito-entreetoets, de GPC-toets of methode-onafhankelijke toetsen. Opbrengsten van scholen beperken zich niet tot de resultaten op het gebied van kennis. De inspectie beoordeelt ook de vaardigheden van leerlingen, de bijdrage van de school aan de sociale en emotionele ontwikkeling van leerlingen, de mate waarin leerlingen zich naar verwachting ontwikkelen en het succes van leerlingen in het vervolgonderwijs. De uitslag van de Cito-toets is dus slechts een onderdeel van een veel breder palet aan gegevens voor het oordeel van de inspectie.

4. De eindtoets is op de eerste plaats een hulpmiddel voor de scholen, de ouders en de leerlingen bij de keuze van een school- of brugklastype voor voortgezet onderwijs. Dat neemt niet weg dat de gegevens uit de eindtoets ook benut kunnen worden om zicht te krijgen op de kwaliteit van het onderwijs. De Citogroep levert scholen vanaf dit jaar software waarmee ze een analyse op maat kunnen maken. De school kan hiermee nagaan op welke onderdelen de leerresultaten op voldoende niveau zijn en op welke onderdelen verbeteringen gewenst zijn. Daarmee kunnen scholen hun interne kwaliteitszorg vorm geven. Ook de inspectie brengt de opbrengsten in kaart (zie het antwoord op vraag 3).
5. Uit de beantwoording van de voorgaande vragen valt reeds op te maken dat voor alle betrokkenen het belang van de individuele advisering van leerlingen voorop staat. Het analyseren van de gegevens uit de eindtoets ten behoeve van de interne kwaliteitszorg kan met de nieuwe software van de Citogroep de komende jaren een impuls krijgen. Ik acht dat een goede zaak, daar uit analyses van de inspectie gebleken is dat nog slechts een minderheid van de basisscholen de interne kwaliteitszorg op orde heeft.

Zoetermeer, 26 maart 2003

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen,

(Maria J.A. van der Hoeven)